DISPVTATIO INAVGVRALIS MEDICA

DE VALERIANA

QVAM
AVCTORITATE ATQVE DECRETO
GRATIOSI ORDINIS MEDICI
IN ACADEMIA IVLIA
PRAESIDE
JOHANNE CAROLO SPIES
ARCH. WOLFFENB. ET THERAP. P.P.
H. T. DECANO
PRO HONORIBVS ET PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS
RITE AC LEGITIME IMPETRANDIS
IN IVLEO MAIORI
D. III. MARTII MDCCXXIV.
HORIS ANTE-ET POMERIDIANIS
PVBLICE EXAMINANDAM
TRADIT

JOH. FRIDERICVS BISMARCK,
WOLFFENBVTTELENSIS.

HELMSTADII,
LITERIS PAVLI DIETERICI SCHNORRII,
ACAD. TYPOGR.

PRAELOQVIVM.

Implicium exacta cognitio adeo necessaria est omnibus illis, qui medicam praxin exercere sibi proposuerunt, ut sine ista eandem non satis bene peragere valeant. Quid enim quisquam sibi promittere potest de effectibus simplicium, nisi calleat illorum virtutes? quomodo quisquam istas reddere potest detectas, nisi exactam eorundem sibi comparet cognitionem? Hinc ista simplicium cognitio non solum consistit in externa illorum agnitione, quæ quidem suum habet usum ac ideo non contemnenda, ut illa recte eligere & colligere queamus, sed potius in eorundem debito examine, ut inquiramus in istorum qualitates, partes constitutivas, & tandem effectus tam generales quam speciales, quos quidem frequentissime a posteriori demum addiscere, intelligere ac explicare possumus. Cum itaque hæc simplicium cognitio tantum in medica praxi præbet commodum, Specimen meum inaugurale de Valeriana consignare constitui, sperans, hunc laborem non fore plane frustraneum. Quod autem hanc præ aliis elegerim plantam, ideo factum est, quoniam cum illa varium mihi fuit negotium in tentanda & exploranda istius efficacia. Faxit igitur plantarum Creator, ut per hanc nostram glorificetur istius Nomen.

A. D. G. E. P. S.

CAP. I.

DE VALERIANÆ DENOMINATIONE ET FORMA EXTERNA.

§. I.

VAleriana, a valore, ut nonnulli volunt, ita dicta, quod nempe multum valeat ad vincendos diversos morbos etiam gravissimos, distinguitur in majorem & minorem, sed hic loci præsertim de majore erimus soliciti, quæ est vel hortensis vel sylvestris.

§. 2. Hortensis variis insignitur nominibus, vocatur enim a Botanicis Valeriana pontica & Phu majus offic., Valeriana major odorata radice, vera, domestica, Phu magnum, majus, ponticum, verum. Herba theriacaria, S. Georgii, S. Claræ, S. Mariæ Magdalenæ, Nardus agrestis sive Sylvestris. Großgarten Baldrian / welscher Baldrian / Theriacs-Kraut / wilder Nardus.

§. 3. Sylvestris quoque varie salutatur & nominatur Valeriana & Phu offic., sylvestris major, magna aquatica & vulgaris. Phu germanicum, parvum, vulgare, majus commune. Grosser wilder Baldrian / Augenwurtzel / Wundwurtzel / Katzenwurtzel und Katzenkraut / partim propter odorem, quem spargit confricata, odori urinæ felis haud absimilem, partim quod feles hac planta magnopere delectentur & præ aliis super eadem libenter procumbant ac sese volutent, si modo illis ad istam patet accessus.

§. 4. An igitur Valeriana hortensis an vero sylvestris pro vero Phu Dioscoridis & Antiquorum sit habenda, disputant Botanici. Hortensis nominatur Phu hortense & Phu majus a Gesnero; Phu magnum ab Eodem. Non possum, non

non fateri, inquit Matthiolus Comm. ad Diosc. p. 30. eos omnes bene sentire, qui majorem Valerianam, quæ passim in Italia nascitur (& apud nos in hortis colitur) legitimum esse Phu asserunt. Sylvestris vocatur Phu Dioscoridis a Columna & Brunfelsio; Phu vulgare a Tabernemontano; Phu parvum a Matthiolo; Phu sylvestre & germanicum a Fuchsio, nec tamen inter se convenire possunt. vid. Bauhini & Cherleri Histor. Plant. Vnivers. T. III. L. 27. fol. 209. sq. Sed quid impedit, quin & hortensis & sylvestris major valeriana pro Phu Antiquorum accipi queat?

§. 5. Progredimur ad plantæ descriptionem, quæ in Mangett. Bibl. Pharm. Med. T. II. fol. 1009. his traditur verbis: Vtraque valeriana major in excelsam excrescit altitudinem, & copiosos habet characteres, quibus ab aliis plantis distingui potest, qui sunt caulis teres & concavus, foliis ad intervalla binis adversis cinctus; flores monopetali velut in umbella; semina ad singulos flores singula, nuda, pappo innascerte alata.

§. 6. De Valeriana majore hortensi in specie ita dissseritur in Bauh. & Cherl. Hist. l. c. Bicubitales & altiores tollit caules fistulosos, geniculatos, aliis donatos; folia alia integra, alia centaurii majoris modo profunde dissecta, nullo eximio odore aut sapore; flores in umbella suaveolentes ex albo purpurascentes, quorum singuli quinis foliolis constant, apicibus productioribus concoloribus; semen cum lanugine quadam papposa avolat; radix subest transversim posita, digiti crassitudine, rugosa, multis fibris donata, albicans, sapore & odore aromatico radicum fere asari.

§. 7. Sylvestris seu Palustris magna aquatica in eadem Historia his describitur verbis: radix ex pluribus composita est fibris albis & gustu aromaticis; caules ad humanam altitudinem exsurgunt recti, fistulosi, longis internodiis intercepti, striati, modice hirsuti, quorum genicula amplexantur basi sua folia valerianæ sativæ magis pinnata, saturatius vi-

rentia & adersa parte nonnihil hirsuta; flores in umbella sativæ similes quinquefolii ex albo purpurascentes hircum olent, tandemque in pappos facessunt.

§. 8. Hortensis est sativa & in hortis per semen propagatur, interim tamen plerumque perennat. Sylvestris seu Palustris sponte excrescit ac communiter reperitur in locis vallosis ac paludosis nec non ad fossas aqueas. In sylvis etiam invenitur, ubi autem ad tantam altitudinem non excrescere dicitur. Florere incipit mense Junio, cum caules jam ad perfectam altitudinem excreverunt, & floret plerumque per totum Julium usque ad Augustum.

§. 9. Radices colligi debent primo vere antequam caules erumpunt, quo tempore sunt præstantiorum virium tanquam succulentiores, tunc in loco umbroso probe siccandæ, ne contrahant corruptionem. Planta colligitur quando floret, nondum vero seminescit. Sæpe tamen, quando integra planta recens in usum vocari debet, planta cum radice eruitur, quando floret, ut vel pro decoctione vel pro destillatione aut aliis usibus inpendatur.

§. 10. Quamvis autem valerianam ex Bauhin. Hist. Plant. §. 6. & 7. dederim descriptam, adnectere tamen nunc placet, ad quam classem plantarum referri debeat juxta Botanicorum sententiam. Monstrat igitur hoc ipsum D. Christ. Knaut in Comp. Botan. Class. I. Sect. I. qui, postquam notas characteristicas, quibus flos monopetalus uniformis diiudicatur, produxit, tandem p. 29. scribit: Valeriana maior hortensis & sylvestris, foliis latioribus & angustioribus revera flores monopetalos uniformes profert, consentiente mecum Tournefortio Elem. Botan. p. 107. protuberantia enim corniculata in tubo existens non facit florem difformem. Perperam autem Valeriana a Morisonio Plant. Vmbellif. f. 50. pentapetala vocatur & ob foliorum cum umbellis similitudinem ad finem umbelliferarum collocatur. Multo minus Valeriana a Bobarto Histor. Oxon. Morison. P. 3. f. 100. ob so-

lum

lum pappum inter plantas flore aggregato non lactescentes, seminibus papposis accenseri potest, cum flores multos in uno perianthio aggregatos non producat. Fallitur quoque Tournefort. l. c. dum sub uno eodemque genere valerianæ flores uniformes & difformes comprehendit. Sed missis hisce corticibus, propius ad ipsum nucleum accedam, internam valerianæ formam & quidem partes illius constitutivas inquisiturus.

Cap. II.

DE PARTIBVS VALERIANAE CONSTITVTIVIS.

§. 1.

OMnes plantæ non simplici sed mixta præditæ sunt substantia, & proinde ex diversis constructæ sunt partibus, quæ sibi invicem junctæ atque unitæ constituunt plantam tanquam corpus concretum.

§. 2. De principiis essentiam corporum constituentibus prolixius his disputare displicet, an videlicet Peripateticorum quatuor elementa, an Paracelsi Sal, Sulphur & Mercurius, an Helmontii Aqua seu Initium a quo & fermentum seminale seu Initium per quod, pro principiis rerum sint accipienda. Willisius, qui per principia corporum intelligit istas partes, quæ tanquam sensibiles chemica analysi ex corporibus produci possunt, quinque nobis exhibet, ex quibus componuntur corpora, nempe Salem, Sulphur, Mercurium s. Spiritum, Phlegma & Terram; verum, scribitur in Collect. Leidens., quoniam hæc principia non semper e quovis corpore eruuntur, ideo valde dubitandum est de hisce. Tria vero ferme semper principia in quovis subiecto existunt, Terra nempe, quæ soliditatem, firmitatem & compagem corporibus præbet;

Aqua, quæ fluiditatem & mobilitatem ſubpeditat; Spiritus denique, a quo ſubtilitas & flexibilitas ac penetrandi vis dependet. Examinabimus itaque principia Williſiana an & quomodo inſint Valerianæ.

§.3. Principium ſalinum inexiſtere valerianæ, ex ſapore acri concludere licet, quam maſticando manifeſte percipimus, nunc autem ſatis notum atque certum eſt, a ſalibus potiſſimum dependere ſaporem, illumque pro diverſitate ſalium diverſum ſentiri, quæ autem plane ſunt inſipida, iſta vel nihil ſalis, vel in vix notabili quantitate id ipſum continent. Sed præter ſaporem præſentia ſalis in valeriana oculariter quoque demonſtrari poteſt; ſi enim ſuccus expreſſus ad liquidioris mellis conſiſtentiam evaporatur, & poſtea in locum frigidum reponitur, in fundo concreſcit ſal cryſtallinum, quod eſſentiale vocatur, de quo inferius Capt. VI. agetur. Si etiam tota planta comburitur in cineres ac ex illis paratur lixivium, hoc vero evaporatur vel usque ad apparitionem cuticulæ, tunc in loco frigido concreſcunt cryſtalli, vel ad ſiccitatem, ſic utroque modo impetratur ſal lixivioſum ſeu alcalicum fixum. Quamvis vero tale ſal alcalicum a principio non reperiatur in noſtra planta, ſed per ignem producatur, interim tamen ex ſale eſſentiali h. e. ſulphure & ſale volatili, ut Helmontius non inepte judicat, igne fixato ſuam habet originem, vel ut Barnerus in Chym. Philoſ. ſcribit: etſi fixum illud ſal in plantis non præexiſtat, adeſſe tamen ſalia in plantis, ex quorum compoſitione fixum illud reſultat, cognoſcitur. Tandem Sal volatile prævia putrefactione ſicut ex aliis plantis aromaticis ita etiam ex hac noſtra planta impetrari poterit.

§.4. Sulphur ineſſe noſtræ plantæ iudicare licet ex odore cuius origo derivanda eſt a ſulphure, quæ enim ſulphure deſtituuntur, inodora exiſtunt. Melius autem demonſtrari poteſt ſulphur in noſtra planta, quod 1. radix pulveriſata carbonibus injecta inſtar colophoniæ ſcintillet ac inflammetur;

2.quod

2. quod planta destillationi subiecta præbeat oleum inflammabile, quod nihil aliud est quam liquor sulphureus ex particulis sulphureis congregatis & in fluorem redactis constans, quamvis intimius reconditas partes salinas simul contineat; 3 quod fundat spiritum ardentem, si præmissa fermentatione destiliationi subjicitur, qui admota flamma accenditur & penitus consumitur, quale quid proprium est partibus sulphureis; 4 quod eliciatur inde extractum resinosum seu sulphureum, quippe quod non solum per spiritum vini rectificatum, tanquam genuinum menstruum corporum sulphureo-resinosorum confici debet, verum etiam carbonibus iniectum subito flammam concipit & penitus comburitur.

§. 5. Per Mercurium plantis inexistentem intelligunt Chemici succos roridos & facile mobiles plantarum, atque sic mercurius tantum per analogiam plantis attribuitur, quod ita exprimit D. Hoffmannus Act. Labor. Chem. p. 14. Mercurius seu spiritus est pars mixti maxime activa & mobilis, constans particulis valde subtilibus & agilibus, & quaquaversum sese extendentibus, quæ particulæ a corporibus segregatæ in altum tolluntur, semper motum retenturæ, nisi ab aëre externo refrigerentur, dum vero ita condensantur, constituunt liquorem subtilem atque agilem, qui sub nomine spiritus venit, vid. Collect. Leid. Proleg. 2. C. 1. Talem itaque spiritum ex nostra planta elicere possumus mediante fermentatione vel inchoata vel perfecta, quæ infra producetur, hoc enim modo impetratur ejusmodi liquor partibus subtilioribus inprægnatus, qui propter penetrabilitatem, ac mobilitatem Mercurius valerianæ adpellari potest, sicut simili modo ex cæpis destillatus Spiritus in Collect. Leidens. p. 122. vocatur Mercurius veneris vegetabilis.

§. 6. Phlegma est pars aquosa insipida, mediante destillatione vel ex succo expresso vel ex planta recenti contusa prolecta, ubi notandum, quod pars spirituosior prius ascendat & aqua proliciatur quibusdam partibus subtilioribus

salino

ſalino-ſulphureis inprægnata, quæ pro phlegmate haberi nequit, tandem autem inſequitur aqua inſipida, quæ nihil aliud eſt quam phlegma. Ex his itaque colligendum erit, per phlegma non eſſe intelligendam quamvis humiditatem plantarum, ſed iſtam tantum, quæ in illis aut plane inſipida exiſtit, aut talis in fine deſtillationis impetratur, proinde nec ſuccus expreſſus nec aqua diſtillata proprie dici poteſt phlegma, licet utrisque inſit.

§. 7. Terra denique eſt illud corpus exanimatum, quod ſeparatis reliquis partibus activis tanquam caput mortuum relinquitur, unde etiam terra damnata vocari ſolet & tanquam inutililis plerumque abjicitur. Sic, v. g. illud, quod ab elixiviatione cinerum valerianæ inſipidum remanet, pro tali terra eſt accipiendum, quæ nihil aliud eſt quam caput mortuum & fæx in fundo vaſis poſt finitas operationes hærens, nullique notabili uſui amplius inſerviens.

CAP. III.

DE QVALITATIBVS VALERIANAE

§. 1.

CONſpectis ita partibus valerianæ, quæ chemica diacriſi ac ſyncriſi ex valeriana produci poſſunt, diſſerere nunc commodum erit de qualitatibus noſtræ plantæ, quibus pollere judicatur, ut & de effectibus in genere, qui ex iſtius uſu eveniunt, quique per partes conſtitutivas ſecundum ſanam rationem explicari poſſunt, ut tandem deveniamus ad exactam hujus plantæ cognitionem, quæ variam nobis præbet occaſionem, eandem ad ſpeciales uſus impendendi.

§. 2. Qualitates ſimplicium iuxta antiquitus receptam ſententiam dividuntur in manifeſtas & occultas, ac iſtæ iterum

rum in primas, secundas & tertias. Primæ qualitates dicuntur calidum, frigidum, humidum & siccum; secundæ igitur qualitates vocantur calefacere, refrigerare, humectare & exsiccare, effectus nempe generales, qui prodeunt ex istis primis qualitatibus, quod enim calidum est, in sua natura seu essentia, illud ordinarie calefacit, atque sic de reliquis; Tertiæ denique qualitates extenduntur ad effectus specialiores imo specialissimos, quando videlicet hoc vel illud medicamentum certum quendam edit effectum ac certis opponitur morbis, ut desideratus finis impetretur. Ita e. g. in pipere prima qualitas est calidum & siccum, secunda calefacere & siccare, tertia affectibus frigidis & humidis mederi, imo specialissime intemperiem ventriculi frigidam & humidam emendare & abigere. Atque sic in aliis eodem modo pro diversitate primarum qualitatum diversi effectus generales ac speciales deduci solent.

§. 3. Primas autem qualitates iterum dispescunt Practici antiquiores in diversos gradus, quorum quatuor constituunt, prout nempe quoddam simplex plus minus calidum, frigidum humidum vel siccum existere judicant, ubi primus gradus calidi exiguam seu lenem & maxime temperatam, secundus magis auctam, tertius adhuc majorem, quartus denique summam & fere excedentem caliditatem denotat. Hasce autem primas qualitates præcipue ex odore & sapore cognosci posse existimant.

§. 4. Quamvis vero primas istas simplicium qualitates ex odore & sapore cognoscendas minime reiiciam, totus tamen existimo, easdem haud esse tanti valoris atque certitudinis, ut inde secundæ atque tertiæ qualitates infallibiliter demonstrari queant. Aliquid quidem ex odore & sapore de primis simplicium qualitatibus judicari potest, an videlicet sint plus minus calida, frigida, humida, sicca, quoad effectus autem tam generales quam speciales exinde nihil certi concludere licet, dum v. g. quædam ex sapore cognoscuntur ama-

ra, quæ quoad effectum generalem purgant, alia itidem eodem gradu percipiuntur amara, quæ tamen quoad effectum non purgant, ut proinde cognitio qualitatum secundarum ac multo magis tertiarum non semper a priori, sed potius a posteriori h. e. experientia omnium optime impetrari queat, quæ a priori non satis nec certo poterant demonstrari. Quis enim ex sapore & odore in valeriana quæret aut demonstrare poterit virtutem purgandi, quæ tamen a posteriori cognoscitur? Quis ex iisdem de insipida & inodora magnesia judicare potest, isti inhærere adeo egregiam virtutem laxativam, quæ per experientiam tantum innotuit? Innumera certe obveniunt tam simplicia quam composita, quorum qualitates seu facultates atque effectus a priori non satis demonstrari possunt,

§. 5. Interim tamen nullus contemno modum inquirendi qualitates simplicium per argumenta a priori desumta, h. e. a sapore & odore, si enim quoddam simplex gustu valde acre & calidum percipitur, illud plus minus calefacere & in morbis frigidis prodesse posse recte iudicatur. Melior autem modus inquirendi qualitates simplicium consistit in examinatione partium constitutivarum, ut ex illarum cognitione probabiliter concludi queat, quid forsan inde possit expectari, licet etiam hoc modo sæpe possimus fallere & falli. Non dicam de partibus, quæ beneficio ignis solvendo & coagulando ex quodam simplici possunt produci, ante istius torturam vero explicite & actu in illis non reperiuntur, sed illud tantum dicere cupio, quod ex productis & arte elaboratis non semper unus idemque insequatur effectus, quamvis unius ejusdemque videantur odoris & saporis. Ita mercurius vitæ & bezoardicum minerale ex butyro antimonii parantur, & quoad saporem & odorem in utroque nulla notabilis observatur differentia, quantum vero differunt quoad effectum? Antimonium Diaphoreticum cum duplo & triplo nitri detonatum ac edulcoratum uno eodemque præditum est odore & sapore, sed

illud purgat, hoc diaphoresin juvat. Licet autem nunc hæc ita se habeant, ut ex solo odore & sapore qualitates medicamentorum cognosci nequeant, non tamen plane inutile est, juxta antiquorum sententiam inquirere qualitates simplicium, dum aliquid lucis præbent, majorem vero, ut jam supra dixi, utilitatem habet, chemica analysi indagare constitutivas simplicium partes, sic enim eo melius effectuum ratio dari poterit, ne recurrere debeamus ad occultam qualitatem.

§. 6. Quod itaque concernit primas Valerianæ qualitates, radix istius a Matthiolo Comm. ad Diosc. p. 32. dicitur calida initio tertii gradus, sicca vero in fine ejusdem gradus, atque sic quidem non nimium excedit caliditate, quamvis nonnihil excedere videatur siccitate, interim tamen dum satis calida atque sicca ex sapore acri & odore aromatico cognoscitur, concludere licet, istam optime impendi, ubi calefaciendum & siccandum, nempe in affectibus humidis & frigidis. Si nunc simul consideramus partes constitutivas, de quibus Cap. 2. juxta Willisii sententiam actum est, & perpendimus, valerianæ inesse partes sulphureas satis præstantes, manifestas & copiosas, virtutem calefaciendi & siccandi inde demonstrare ac explicare & de qualitatibus secundis multum conjicere possumus.

§. 7. Qualitates igitur secundas seu effectus generales quod attinet, si istas collective consideramus, deduci istæ possunt præcipue ex partibus Sulphureis, Salinis & Spirituosis, quibus inprægnata est valeriana, quæque in eadem prævalent, quibusque exserit virtutem incidendi, resolvendi, aperiendi, attenuandi, abstergendi, purgandi, diuresin & diaphoresin promovendi, putredinem arcendi. vid. Hellwig Lexic. Phys. Med. p. 37. Vim habet calefactoriam & alexiteriam, urinam & menstrua pellit, scribit Horstius Pharm. Cathol. f. CLX. Calefacit & urinam movet, si sicca in potu datur, inquit Dioscor. L. 1. C. 10. Pulvis radicis valerianæ sponte ortæ, dimidii cochlearis quantitate sumtus ἄνω ϗ κάτω

purgat, juxta Rajum Hist. Plant. T. I. p. 388. Ex decocto totius plantæ recentis cum cerevisia facto ego ipse hic Helmstadii a. 1722. copiosam notavi purgationem sine virium prostratione, quod inferius cap. 7. Hist. 2. dicetur. An autem radix vel tota planta semper edat hunc effectum purgantem, nondum satis expertus sum, quantum quoque scio, ista purgantibus nunquam ab ullo scriptore est adnumerata, interim hæc virtus purgans, qualem quandoque exserit, partibus illius Sulphureo-Salinis incidentibus ac stimulantibus erit tribuenda. Virtutem attenuandi, diuresin ac diaphoresin promovendi observavi ex decocto totius plantæ recentis mane ac vesperi propinato, sicut videri potest ex Hist. 1. Cap. 7. producta. Hæc autem virtus deducenda erit a partibus Salinis & Spirituosis Sulphureis, seu salino-mercurialibus, quibus phlegmata tenacia attenuantur & ad peripheriam corporis ac vias urinarias propelluntur. Ipsa virtus calefaciendi & siccandi patet ex effectibus, qui insequuntur, cum affectus frigidi & humidi mediante valeriana persanantur, quæ virtus dependet a partibus sulphureis atque terreis, quibus humiditates discutiuntur & consumuntur, Sulphurea enim ex sua natura calefaciunt & terrea siccant; Ita etiam satis evidens dari potest ratio omnium reliquorum effectuum, quos supra enumeravi, quod nempe incidat, resolvat, abstergat, ex quibus tandem deducuntur speciales effectus, de quibus nunc Cap. sq. erit agendum.

CAP. IV.

DE EFFECTIBVS SPECIALIBVS, QVOS VALERIANA EDIT, SEV DE VARIIS MORBIS, CONTRA QVOS A PRACTICIS COMMENDATVR.

§. 1. Spe-

§. 1.

SPeciales effectus, qui a Practicis ex usu valerianæ variis in casibus sunt observati & consignati, consistunt in sublatione diversarum corporis afflictionum, atque sic innotuerunt ex ipsa praxi seu experientia. In genere quidem dicere possumus, valerianam prodesse & cum fructu adhiberi posse in omnibus affectibus frigidis & humidis, quia calefacit & siccat, sed propius nunc accedere & denominare debemus, quibus morbis in specie cum fructu opponi queat. Hinc cum Bartholdo in Hist. Mat. Med. L. 1. §. 3. C. 1. dico, quod radix valerianæ hortensis sit cephalica, uterina & ophthalmica, atque ita in affectibus capitis, oculorum & uteri in usum vocari possit. Sed hæc meæ intentioni nondum satisfaciunt, dum omnes affectus seu morbos in specie nominare mihi proposui, contra quos salutariter fuit adhibita.

§. 2. Præcipuus morbus, contra quem radix valerianæ sylvestris tanquam singulare & specificum remedium celebratur, est EPILEPSIA tam adultorum quam infantum, cui plus a Sylvio Prax. Med. L. 2. p. 427. §. 130. tribuitur quam pœoniæ; unde etiam a Riverio pro secretissimo habetur antepileptico, & ab aliis ad pulveres antepilepticos recipitur, quorum mentio fiet Cap. V. Virtutem hanc antepilepticam multum deprædicat Rajus l. c. dum scribit, quod Pulvis radicis valerianæ majoris sponte ortæ, antequam caulem edat effossæ, cochlearis dimidii mensura cum vino, aqua vel lacte semel aut bis assumtus epilepsia correptos liberet, siquidem ἄνω καὶ κάτω purget. Ita etiam Fabius Columna Hist. Plant. Cap. de Phu Dioscor., (referente id ipsum quoque Riverio Pr. Med. L. 1. C. 7.) hanc radicem tantis effert laudibus, ut semel vel bis exhibitam ab epilepsia liberare affirmet ac simul addat, se illam multis amicis dono dedisse, quo deinde divino prius Numine & Fautore glorificato, pulvere hujus radicis sibi restitutam sanitatem affirmarunt. Dosis autem est, inquit, cochleare dimidium cum vino, aqua

vel lacte, aut quovis liquore appropriato, infantibus autem in minori dosi est danda. Eandem radicem valerianæ sylvestris contra epilepsiam commendari & in pulvere, electuario ac pilulis præscribi, legimus in Pitcarnii Element. Medic. p. 121. Confirmant virtutem valerianæ antepilepticam Laz. Riverius Pr. Med. L. 1. C. 7. & 8. Th. Willisius de Morb. Convulf. C. 4. Ephemer. Germ. N. C. Dec. 2. A. 7. & Dec. 3. A. 5. App. p. 86. quos etiam & plures hac de re restantes nominat D. Zorn in Botanol. p. 690. qui etiam refert de Hieron. Lociano, Medico Hispano, asserente, se istius pulveris usu quamplurimos restituisse, illudque per christianam fidem testari. vid. etiam Boneti Thes. Med. Pract. T. 1. p. 821. §. 73. ubi hæc radix inter specifica antepileptica locatur.

§. 3. Specifice quoque a diversis Practicis commendatur in OCVLORVM CALIGINE seu obscuritate visus, quando visus antea sat acutus debilitatur ac imminuitur in Senescentibus, Eruditis, Artificibus, vel ob varie vitiatos humores oculorum infringitur. Visum enim a quacunque causa læsum ad miraculum usque per Arcanum valerianæ Hartm. restitui, inquit Crollius in Basil. Ch. p. m. 247. quod inferius sub præparatis producetur. Interne ac externe usurpata radix pro insigni habetur remedio, ut ideo etiam a nonnullis ocularia nominetur, & a D. de Buchwald in Specim. Med. Pract. Botan. p. 282. dicatur, valerianam majorem habere radicem ad confortandum visum decantatam. Oculorum claritatem adjuvat juxta Matthiolum l. c. vid. etiam Mangett. Bibl. Pharm. Med. Potenter confortat & conservat visum, inquit Hieron. Braunschweig, referente Zornio, ac ideo Aurifices & Horologifices similesque artifices particulam radicis in ore utiliter tenent, ut oculos fortificent & acutius videant. vid. Gottsched. Flor. Pruss. p. 268. Omnis valeriana hortensis juxta Ettmülleri assertum Phylolog. fol. 105. in specie est ophthalmica nunquam satis decantanda, si scilicet pulvis radicis interne quotidie usurpatur, nam mire restituit visum in senibus

nibus; externe egregia eſt aqua deſtillata, ſi in collyriis & pro lotione oculorum adhibetur. D. Vaterus in Diſp. de Suffuſione, intus commendat Eſſentiam valerianæ, extus collyrium & fomentum ex eadem. Externe etiam decoctum radicis viſum roborat, ruborem & dolorem oculorum, eorundemque maculas abigit, ſi in aqua aut vino cocta guttatim inſtillatur ac cum linteis applicatur. Dimerbroek Diſp. Pract. Hiſt. 18. & 19. pro interno ac externo uſu præſcribit radicem valerianæ.

§. 4. In Cephalalgia diuturna frigida tam intus in pulvere aut decocto uſurpata, quam extus pro epithemate aut maſticatorio adhibita laudatur a Matthiolo Comm. ad Dioſc., qui inquit, quod radix valerianæ cum maſtiche diu maſticata catarrhos tollat, pituitam a capite trahat & cerebrum roboret. vid. etiam Manget. Bibl. Pharm.

§. 5. Ita etiam meo judicio in Apoplexia & Soporosis morbis, aliisque capitis effectibus frigidis utiliter adhiberi poterit pro continuato interno uſu, dum humorum viſciditatem adeo bene emendat.

§. 6. In faucium & gingivarum inflammatione ac exulceratione decoctum radicis pro gargariſmate uſurpatum optime mundificat & conſolidat. vid. Bauh. & Cherl. Hiſt. Plant. Univerſ. l. c.

§. 7. In asthmate, tussi inveterata, & quovis Infarctu pulmonum multum valet & laudatur a Matthiolo, qui ſcribit, quod pectus a lentis craſſisque humoribus expurget, & a Mangetto l. c. datur autem radix in pulvere, vel in decocto cum liquiritia, paſſulis & ſemine aniſi conficiendo.

§. 8, In Casu ab alto ſeu omnibus internis contuſionibus & rupturis commendatur in Bauh. & Cherl. Hiſt. Plant. ac Tabern. Artzneybuch P. 3. C. 3. ubi optimum dicitur vulnerarium & propter virtutem traumaticam radix vulneraria, ac ideo decoctis vulnerariis utiliter admiſcetur.

§. 9. Ven-

§. 9. VENTRICVLVM ex pituita vel etiam flatu languentem roborat juxta Matthiolum, cui certe, si multis scatet humoribus viscidis, mea experientia per bene medetur, illiusque vigorem restaurat.

§. 10. DOLORES LATERIS PVNCTORIOS (non æque pleuriticos, ut in Mangett. Bibl. scribitur) qui ex flatibus plerumque suam habent originem, egregie tollit ac discutit, & FLATVS in ventriculo vel abdomine molestiam creantes ac tormina & dolorificas tensiones ac inflationes causantes efficaciter expellit, quod ego ipse expertus sum & Matthiolus testatur.

§. 11. ICTERO medetur, HEPATIS, LIENIS & MESENTERII OBSTRVCTIONES reserat, vide Mangett. Bibl. Pharm. lienem juvat, Matthiol. si Decoctum totius plantæ per tempus in usum vocatur.

§. 12. CACHEXIAM incipientem & TVMORES OEDEMATOSOS manuum atque pedum mea experientia per decoctum totius plantæ cum cerevisia factum, ut & per aquam destillatam feliciter esse profligatos, omni fide assevero.

§. 13. In HYSTERICA passione seu suffocatione admodum proficuam Turnefortius notavit radicem, ubi etiam ab aliis cum fructu est adhibita, & dari potest radix in pulvere vel infuso, aut istius extractum vel essentia.

§. 14. In MENSIVM OBSTRVCTIONE radix valerianæ in pulvere vel infuso meo judicio utiliter præscribi potest, peculiariter autem sal totius plantæ ad pellendos menses commendatur. D. Chesneau in Observ. p. 552. proponit Balneum ad proliciendos menses, cui radix valerianæ incoquitur.

§. 15. Uterum mundificat post partum, si LOCHIA deficiunt; post puerperium, ut ab omnibus ichorosis impuritatibus expurgetur & ad novam foecunditatem adaptetur. Vid. Woyt GAZOPHYL.

§. 16. VERMIBVS resistit illosque enecat radix pulveretenus frequenter cum lacte aut aqua valerianæ exhibita, pu-

tre-

tredinem enim tanquam focum verminoſum deſtruit. Aqua valerianæ ex tota planta deſtillata necat & expellit vermes. Zorn. l. c.

§. 17. In ISCHVRIA ac DYSVRIA Extractum valerianæ ſingulare dicitur remedium. Vid. Camerar. Hort. Med. p. 175. Sal quoque & Aqua deſtillata laudatur a Zornio.

§. 18. In PESTE & MORBIS CONTAGIOSIS radix vocatur una ex præcipuis alexipharmacis. Unzer. Antidot. Peſt. L. 2. Helwig Conſil. de Peſte p. 175. Mangett. Bibl. Pharm. p. 1010. in peſte maxime conducit, Dolæus Enoyclop. Med. p. 775. Sal per ſudorem omne venenum fortiter expellit, unde tempore peſtis maxime proficuum. Zorn. l. c.

§. 19. In FEBRIBVS INTERMITTENTIBVS ac præſertim TERTIANA multoties radicem repertam eſſe ſalutarem a Jo. Schwaab. refertur in Bauh. & Cherl. Hiſt. Plant. profligat febres, Zorn. l. c. Woyt. l. c. Recens radix de collo geſtata, donec exareſcit, quotidianas profligare dicitur.

§. 20. VULNERA & ULCERA interna mundificat & conſolidat. Matthiol. l. c., Tabernem. l. c. Mich. Joh. Paſchal. Meth. Curand. L. 1. C. 60. Ulcera fiſtuloſa ſanat. Zorn. l. c.

§. 21. ULCERA EXTERNA egregie mundificat & ad conſolidationem præparat Decoctum radicis cum vino aut cereviſia factum, ſi eodem aliquoties eluuntur, quod habeo ex relatione & experientia D. Præſidis.

§. 22. LEPRÆ ſpecificum dicitur præſervativum a Th. Paracelſ. Poragr. L. 6. C. 4. Velſch. Chil. 1. Exot. Curat. & Obſ. 864.

§. 23. Heterogenea v. g. vermes, ferrum, plumbum & alia in VULNERIBUS CONTENTA extrahuntur, ſi ſuccus valerianæ vulneri immittitur & herba recens contuſa ſuperinponitur. Zornius.

§. 24. In MORSU SERPENTUM herba & radix contuſa & loco vulnerato impoſita omne venenum extrahit & dolores ſedat. Zorn. l. c.

§. 25. IMPOTENTIAM VIRILEM tollere ac emendare dicitur; Agricola enim Medicin. Herbar, p. 191. scribit, radicem valerianæ vulgaris vel collo suspensam, vel in media vola compressam insigniter corroborare congredientem cum muliere, quod ita refert Zorn. l. c.

§. 26. Veneficiis & fascinationibus resistere, illasque tollere radicem valerianæ sylvestr. major., docet Carrichterus im Kräuter-Buch.

CAP. V.

DE MODO UTENDI AC PRÆSCRIBENDI VALERIANAM QVOAD FORMAM ET DOSIN.

§. 1.

CVm capite præcedenti actum sit de ipso usu, in quibus videlicet affectibus cum fructu adhiberi queat, commodum nunc esse judico, ut modum præscribendi ostendam, qui a Practicis pro in- & externo usu est traditus.

§. 2. Præscribitur autem valeriana interdum solitarie absque additione aliorum, ita enim virtutem suam eo magis edere, ac de istius efficacia eo melius judicari potest; interdum vero cum aliis simul combinatur, atque sic in compositis præscribitur, vel tandem istius præparata chymica in usum vocantur, quæ Cap. sq. recensere constitui.

§. 3. Quando itaque curationem alicujus morbi chronici per valerianam instituere volumus, mane & pomeridie pulvis radicis in debita mox delineanda dosi cum aqua destillata valerianæ præberi, aut istius loco decoctum totius plantæ propinari potest, exhibendo simul singulis diebus versus noctem Essentiam vel extractum vel etiam sal ejusdem plantæ. Sed potest quoque hunc in modum adhiberi.

℞ rad.

R. rad. valerian. recent. unc. IV. conſcinde & contunde ac ſuperfunde vini Hiſpan. ℔j. Stent per aliquot horas, tunc F. colatura cum forti expreſſione, cui adde ſacchar. unc. ß. Doſ. cochl. j. ij. iij. bis in die contra epilepſiam, præmiſſo evacuante.

§. 4. Quoad formam & doſin præſcribitur radix ſiccata IN PVLVERE ſimplici ſolitarie ad cochlear dimidium vel a dr. ß. ad dr. j. pro adultis,; a ſc. ß. ad ſcr. j. pro infantibus & pueris juxta ætatis diverſitatem, & capi poteſt cum aqua valerianæ aut lacte. 2. IN PVLVERIBVS COMPOSITIS, ubi adæquata doſis reſpectu aliorum ingredientium eſt determinanda, ſicut cognoſci poterit ex formulis Cap. VII. producendis. 3. IN INFVSIS ALTERANTIBVS ET PER EPICRASIN PVRGANTIBVS, qualia ibidem proponentur. 4. IN GARGARISMATE vel DECOCTO PRO externo uſu, ubi uncia una pro libra decocti præſcribi poterit. 5. in BALNEO cui ad ℔j. & ultra incoqui poteſt, quale Cap. VII. tradetur.

§. 5. Tota planta recens probe inciſa æſtivo tempore coquitur ad m. ji. cum cereviſia ad remanentiam unius liberæ, & decoctum colatum hauritur pro doſi ab unc. iij. ad V. mane & veſperi, ita quandoque purgat, interdum vero & frequentius diureſin ac diaphoreſin promovet. Idem decoctum etiam bene impenditur pro lavandis partibus, quæ ob ſtagnans ſerum tument. Recens planta inciſa & contuſa quandoque inſtar cataplasmatis vulneribus imponitur, ut ſupra indigitatum.

CAP. VI.

DE MEDICAMENTIS, QVAE CHEMICA ARTE EX VALERIANA PARANTVR.

§. 1.

AQVA DESTILLATA SIMPLEX inter hæc medicamenta est nominanda, quæ omnino ad præparata chemica referri debet, dum per diacrisin & syncrisin paraparatur. Elicitur autem ex tota planta virente ac florente, cui probe contusæ adfunditur aqua pluvialis ad consistentiam tenuioris pultis, ac inspergitur tartari pulverisati unum vel alterum cochlear, hinc post triduanam digestionem destillatur aqua ex vesica, quæ pro lubitu a recenti planta contusa cohobari potest; vel ex integra planta contusa exprimatur succus, qui novæ plantæ contusæ adfundatur ac post triduanam digestionem destillationi subjiciatur, colligendo aquam, quamdiu prodit sapida.

Hac de aqua scribit Zornius l. c. quod sit egregium remedium contra omnes oculorum adflictiones a frigore ortas, visum reddat clarum & acutum, ac fluxiones oculorum sistat; quod sudorem moveat, stranguriam tollat, febres profliget, lumbricos necet ac expellat & dolores hæmorrhoidum calide cum linteis imposita mitiget atque abigat. In Boneti Thes. Med Pr. T. 3. p. 348. laudatur contra convulsiones puerperarum. Mea experientia profuit in abigendis tumoribus serosis intus usurpata. Pro interno usu capitur cochleatim & loco vehiculi in supra enumeratis affectibus adhibetur. Externe in collyriis pro instillatione & lotione oculorum ac in epithematibus præscribitur. Datur & paratur autem quoque AQVA VINOSA & SPIRITVOSA & elicitur ex valeriana duplici modo, nempe sine vino & cum vino. e. g.

AQVA SPIRITVOSA SINE VINO.

R. valerianæ recent c. t. mane ante solis ortum conlectæ q. v. contundatur et eadem cucurbita ad summum repleatur, hinc imposito alembico reponatur cucurbita in balneum tepidum, donec concidit in pultem, tunc destilla ex

ex B. M. & aqua prolecta aliquoties a recenti planta eodem modo conlecta & contusa cohobetur, ut satis spirituosa impetretur, quæ postea impendi potest ad destillandam aquam valerianæ castorinam, ut Cap. sq. videbitur.

AQVA VALERIANÆ CVM VINO.

R, valerian. recent. contus. m. x. vini bonæ notæ ℔viij. aut aquæ font. ℔vj ß. & spir. vini Gall. ℔j ß. diger. & destilla, quamdiu prodit sapida, quæ a recenti planta cohobata pro interno usu tantum impenditur & datur ad cochl. ij. vel iij. in supra nominatis affectibus.

Recipitur quidem etiam valeriana ad diversas aquas compositas, sed istarum nonnullæ Cap. sq. producentur.

§. 2. Spiritus etiam ex valeriana elicitur tam per fermentationem perfectam quam per abstractionem, prævia tamen quadam quasi inchoata fermentatione. Fermentationis perfectæ modus satis notus est, ista autem mediante, particulæ totius plantæ & quidem salino-sulphureæ attenuantur, ac subtilisantur, ut, instituta destillatione, coëant in liquorem subtilem & mobilem, qui nomine Spiritus salutatur & a recenti planta rectissime rectificatur. Per abstractionem autem similis spiritus impetratur, si plantæ recenti contusæ & per se in cucurbita per aliquot dies contentæ, ut quasi inchoative fermentescat, affunditur spiritus vini, ac postea destillationi subjicitur, & Spiritus prolectus a simili planta nonnihil fermentata rectificatur. Prior autem omnino melior judicatur, quippe qui, sine accessu spiritus vini, solis partibus essentialibus salino-sulphureis est inprægnatus.

Hic spiritus bene impenditur loco menstrui pro extrahenda essentia valerianæ aut alia quadam antepileptica vel uterina. Per se autem quoque iste spiritus in visus debilitate ac epilepsia usurpari potest ad dimidium vel integrum cochlear.

§. 3. SAL porro ex valeriana chemica arte parari poteſt, quod triplex, *Eſſentiale* videlicet, *Fixum* ſeu lixivioſum, & *Volatile.*

SAL ESSENTIALE VALERIANÆ.

Impetratur hoc ipſum, ſi integra planta recens minutiſſime conſcinditur, probe contunditur ac in ſacculo torculari ſubmittitur, ut fortiſſime exprimatur ſuccus, qui poſtea per ſubſidentiam ac filtrationem bene depuretur. Succus ita probe depuratus infundatur vitro & ex cineribus aut arena blande evaporetur fere ad mellis liquidi aut olei conſiſtentiam, tunc reponatur in cellam, ubi ſal cryſtallinum in hoc evaporato ſucco concreſcet, quod eximendum & ſiccandum. An ſalia eſſentialia præferri debeant ſalibus per incinerationem factis, diſputatur inter Laurenbergium, Billichium & Angelum Salam, ſicut hoc ita recenſet Barnerus Chym. Philoſ. p. 364. Laurenbergius tuetur affirmativam, quia ſalia eſſentialia integras mixti continent virtutes, quæ incineratione perduntur, cui ſententiæ ſubſcribit Barnerus inquiens: omnino præferri debent ſales eſſentiales, quoniam qualitates mixti referunt, & p. 530. inter ſalia volatilia & fixa dantur, quæ medium locum obtinent & ex ſuccis vegetabilium ſeparantur, unde cum in ſuccis illis omnis vis & vita conſiſtit, eſſentialia audiunt, talia vero in multis plantis manifeſte demonſtrari & fixis prævalere denuo affirmat. Ejusmodi ſal eſſentiale reperitur in valeriana ſylveſtri, quam D. Præſes ante aliquot annos nonnihil examinavit, paraturus illud adeo decantatum arcanum valerianæ Hartmanni, cujus efficaciam experiri deſideravit, quo tempore ſuccum inſpiſſando hoc ſal eſſentiale quæſivit & impetravit, ut illud cum prolecto ſpiritu combinaret. Ad dictum enim arcanum valerianæ requiritur ſal iſtius ex capite mortuo, ut in textu videtur, extrahendum, ubi certe non intelligendum eſt ſal fixum alcalicum per incinerationem paratum, ſed potius eſſentiale, illud enim ægerrime per deſtillationem in altum elevari ac cum

ſpi-

ſpiritu uniri poteſt, hoc autem faciliter cum eodem unitur, quia propius ad volatilitatis gradum accedit.

Uſum hujus ſalis eſſentialis quod concernit, quoniam vires mixti continet, in omnibus illis affectibus adhiberi poterit, ubi alias radix valerianæ conveniens videtur, præſertim autem in epilepſia & omnibus viſus læſionibus exhiberi poteſt a ſcr. ß. ad ſcr. j. vel dr. ß. ex aqua valerianæ. Extus quoque idem ſal ad ſcr. j. in aquæ valerianæ unc. j. ſolutum oculis inſtillari & adplicari poterit in quibusvis oculorum affectibus.

SAL FIXVM LIXIVIOSVM.

Conficitur hoc per incinerationem totius plæntæ non nimis ſiccæ, ex cineribus cribratis mediante aqua pluviali calida parando lixivium, quod aliquoties filtratum evaporatur ultra dimidium usque ad cuticulæ adparentiam, tunc reponitur in locum frigidum, ubi in fundo & ad latera vaſis concreſcit ſal cryſtallinum, hinc reliquum lixivium decantatur & ulterius ad medias evaporatur, ut iterum ſal concreſcat, vel vulgari modo ad ſiccitatem coagulatur & ſi hoc ultimum non ſatis purum adparet, denuo cum aqua ſolvi, ſolutio filtrari ac evaporari debet. Prius autem ſal cryſtalliſatione paratum, licet ſit alicalicum, non tamen eſt adeo lixivioſum & acre, nec ab aëre tam facile liqueſcit. Hoc ſal, ſcribit Zornius l. c. per ſudorem potenter expellit omnes impuritates corcorporis, ut & omne intra corpus exceptum venenum, quapropter tempore peſtis valde eſt proficuum, efficaciter etiam promovet urinam ac menſium fluxum & oculorum affectibus inſervit. Adhiberi itaque poteſt in variis oculorum morbis tam interne, quam externe, quando oculorum caligo, nubeculæ, maculæ & incipiens ſuffuſio obſervantur. In iſchuria cum aqua valerianæ ſolutum per intervalla cochleatim capitur. In menſium obſtructione cum eadem aqua ſolitarie ſumitur, aut aliis emmenagogis admiſcetur. In ſcabie cum ſanguinem purificantibus, in morbis contagio-

tagiosis cum bezoardicis, in epilepsia cum antepilepticis combinatur. Dos. scr. ß. usque ad dr. j.

Formari hic potest quæstio, an salia per incinerationem facta unius eiusdemque sint naturæ, structuræ & qualitatis, an vero de virtute simplicium, ex quibus parantur, aliquid participent, seu an quoad virtutem medicam pro diversitate simplicium quædam agnosci debeat differentia? Hanc quæstionem exhibet ad illamque bene respondet D. Joh. Maur. Hoffmannus, celeberrimus Altorffiensis Professor in Act. Labor. Chem. p. 115. ubi ita disserit: Negativam sententiam amplectuntur multi ex recentioribus, quos inter præcipuos nominamus *Rob. Boyle*, in Chemist. Scept. *Conringium* de Med. Hermet., *Dan. Ludovici* in Pharmac., *Frid. Hoffmannum* in Clave Schröd. qui quidem celebres viri salibus lixivis omnibus commune esse ajunt ut acidum absorbeant, vi saponaria abstergant & nunc diaphoretica, nunc sulphure adjecto magis salsa & diuretica evadant. Ast enim vero nobis, salvo aliorum judicio, potius consultum videtur, media incedere via, neque omnem virtutem specificam, quæ inerat plantis, salibus adimere, neque omnem attribuere. Ita namque Galenus observavit, quernum cinerem adstringere, ficulneum contra abstergere, certissimo indicio, quasdam in adusto cinere superesse compositi vires. Pariter memini, me ex ore Barneri quondam audivisse, nauseam, aliis remediis frustra tentatis, sale absinthii curatam esse, non minus ab Amico olim accepi, quempiam, natura absinthium abhorrentem, ex sale absinthii forte cum medicamento inscienter assumto in lipothymiam incidisse. (sic etiam refertur in Epher. N. C. Dec. 1. A. 6. & 7. Obs. 199. sal absinthii fixum eadem symtomata in cive quodam excitasse ac ipsum absinthium, a quo per naturam abhorrebat. De eodem sale absinthii in Blumentrost Haus und Reise Apotheck p. 350. scribitur, quod habeat virtutem subadstringentem, quæ autem in salibus lixivis omnibus non reperitur, & quod singulariter medeatur ventriculi affectibus, quod etiam confirmat Riverius,

verius, qui expertus testatur, sal absinthii in vomitu febrium malignarum aliis prævalere, ut nihil dicam de aliis, ubi hoc sal absinthii aliis præfertur.) Præterea, pergit Hoffmannus l. c. frequenti experientia Chirurgis innotuit, sal corticum fraxini optimum esse cauterium pro parandis fonticulis, in aliis autem salibus frustra eandem expectari aptitudinem. (de hoc sale fraxini scribit Sim. Paulli, se illud pluris facere quam lapidem Bezoar, dum potentissime sudorem movet; & Thiermaierus Cons. Libr. 1. inquit, dici non posse quantopere conveniat variolis & morbillis laborantibus, quod etiam expertus est D. Præses in variolis retrocedentibus, similem vero efficaciam vix reperire possumus in aliis salibus lixivis) Ne dicam, addit D. Hoffmannus, figurarum in salibus lixivis varietatem manifeste principiorum insitorum diversitatem declarare, dum sal capillorum veneris cubicum, sal melissæ octaedricum, sal acetosæ pyramidem exprimit, sal endiviæ duas retusas cuspides hexagonas medium complectentes offert. Hactenus Hoffmannus. Quando nunc ejusmodi diversitatem figurarum in salibus per incinerationem paratis non superficiarie consideramus, omnino judicare licet, illud haud temere fieri, sed revera disparitatem in ipsis salibus reperiri debere, alias una semper eademque figura in illis esset conspicienda. Cum quoque sal plantarum pertinet ad partes illarum constitutivas, quibus suum edunt effectum, isti hæc virtus ex parte est tribuenda, qua pollet planta, quamvis integra virtus ipsi adscribi nequeat, quoniam per incinerationem immutatur, interim tamen illam virtutem ex parte omnino retinet, quam ante combustionem plantarum obtinebat, sicut hoc ex supra dictis & parenthesi inclusis patet, & hoc respectu etiam sal valerianæ in epilepsia, oculorum affectibus &c. rectius præscribitur, quam sal cardui benedicti & similia. Imo quod salia alcalica tam fixa quam volatilia specialibus qualitatibus ratione suæ originis & effectus sæpe inter se differant, docet Unzerus Tr. de Salib. c. 21. ex Qvercetano, Crollio, Rulando; ut & Ol.

D Borrich.

Borrich. Act. Haffn. A. 73. Obs. 63. qui observavit, sal volatile cantharidum excitasse vesicas, quod ab aliis salibus volatilibus frustra expectatur; ita sal vol. fuliginis & tartari magis est diureticum, quam sal vol. C. C., quod magis sudoriferum existit; ita sal volatile urinæ solutionem mercurii sublimati reddit rubicundam, sal autem volatile salis ammoniaci eandem facit albam, manifesto indicio, in salibus notabilem reperiri differentiam.

SAL VOLATILE.

Sicut ex aliis plantis aromaticis mediante putrefactione parari potest sal volatile, ita etiam ex valeriana tale impetratur. Quoniam autem hoc in sicca forma non indigemus, contenti esse possumus, si illud prævia fermentatione cum partibus sulphureis unitum in liquida forma elicimus, prolixius itaque de istius præparatione disserere haud expedit.

§. 4. Ex valeriana porro chemica methodo paratur ARCANVM VALERIANÆ Hartmanni, cujus conficiendi modus in Basil. Chym. Croll. p. m. 247. & in Cardilucii Chymisch-Artzeneyischen Pallast p. 545. his exprimitur verbis: ex tota planta (prævia fermentatione) destillatur spiritus, hinc ex capite mortuo extrahitur sal (non fixum sed essentiale hic eligendum esse judico.) Spiritus cum sale mediante digestione unitur, quo facto destilletur in capax vas recipiens, cui imposita sit planta valerianæ marcida, ut inde extrahatur essentia, quæ tandem per retortam ex balneo sicco destilletur & arcanum dici meretur, quod, ut l. c. scribitur, admirando modo ex singulari propietate visum acuit ac a quacunque causa læsum ad miraculum usque restituit, si indies a gt. iij. ad X. assumitur.

§. 5. Conficitur ulterius ex valeriana EXTRACTVM & quidem omnium optime ex radice mediante spiritu vini, plane enim est resinosum, quod igni admotum flammam concipit. Confici tamen quoque potest mediante aqua, quæ sale valerianæ probe est inprægnata, digerendo, ebulliendo, filtrando & inspissando, cui ad avertendam corruptionem in fine admisceri debet spiritus.

Hoc

Hoc extractum tanquam singulare remedium laudatur in suppressione & difficultate urinæ, vid. J. Camerar. Hort. Mep. p. 175. præscribitur etiam in epilepsia, visus imbecillitate, passione hysterica, chlorosi, mensium obstructione etc. ad scrup. ß vel j. cum adpropriatis pro diversitate morborum.

§. 6. Elicitur quoque ex valeriana ESSENTIA hunc in modum.

R. rad. valerian. pulv. unc. iij. salis valerian. per deliqu. sol. unc. j. diger. ad exsiccationem, tunc denuo terantur & affunde spir. valerian. per ferm. par. ℔j. Diger. per octo dies in arena calida ad sufficientem extractionem, tunc adde olei destill. valerian. ℥ij. M. vel h. m.

R. Extract. valerian. unc. ij. salis essent. valerian. unc. j. spir. valerian. ℔j. Diger ad solutionem & unionem in B. M. filtra & add. ol. dest. valerian. ℥ij. Dos. gt. 40. ad 60. ex aqua valerianæ vinosa in supra nominatis affectibus. Si magis compositam desideramus, colaturæ admisceri potest essentia castorei antepileptica & essentia succini volatilis āā ad unc. j. dosis ut antea.

§. 7. Tandem quoque ex valeriana more consueto OLEVM DESTILLATVM elicitur, quod quidem in usum vocari & cum aliis a gt. j. ad v. dari potest, frequentius tamen pro complenda essentia a Medico-Chemicis impendi solet.

CAP. VII.
CONTINENS QVÆDAM COMPOSITA AD QVÆ VALERIANA RECIPITVR.

§. 1.

NOn quidem omnia, quibus valeriana inmiscetur, composita hic enumerare & describere suscipio, iste enim labor foret tædiosus, sed nonnulla tantum hic producere placet, quæ bona videntur.

§. 2. Obveniunt itaque quædam Aquæ compositæ, inter quas laudem mereri videtur

(α) *AQVA VALERIANÆ CASTORINA.*

R. Aquæ valerian. spirituosæ sine vino destill. ℔j. castor. opt. pulv. unc. j. salis valerian. essent. ʒvj. Diger. per octo dies in B. M. postea destilla ad siccitatem. Dos. dr. ij. ad unc. ß. in epilepsia.

(β) *AQVA VALERIANÆ VITRIOLATA.*

R. rad. valerian. recent. cont. unc. vj. vitriol. Hungar. pulv. ℔IV. cranii humani pulv. unc. IV. vini Hispan. aquæ valerian. spirit. a ℔j. Diger. & destilla ex retorta vitrea igne arenæ. aut h. m.

R. rad. valerian. rec. unc. vj. cranii human. pulv. unc. ij. vitriol. Hungar. contus. aquæ epilept. Lang. a. unc. viij. Diger. & destill. ut antea. Dosis cochl. j. vel ij.

§. 3. Inter Spiritus compositos reperio SPIRITVM ANTEPILEPTICVM cujus basis est radix valerianæ, Auctor vero Nicol. Chesneau, qui istius descriptionem exhibuit in suis Observat. p. 91. & rectius essentia quam spiritus vocatur.

R. radic. valerian. sylvestr. unc. j. visci querni decrescente luna a die 15. Aug. ad 8. Sept. collect. rad. poen. a. dr. ij. ungul. alcis, cranii human. a. dr. iß. castor., sem. rutæ, anis., poen. a. dr. j. flor. tiliæ, lavend., poeon. a. p. ij. cerebri bovis in furno parum assat. & minutim incis. unc. iß. spirit. vini alcoolis. ad eminent. duorum digitorum, digere in vase clauso per 15. dies, tunc liquor coletur sine expressione & servetur. Dos. cochl. j. cum gutt. ij. olei succini & gutt. iij. Spiritus vitrioli.

§. 4. Ex Pulveribus nominare placet

(a) PVLVEREM ANTEPILEPTICVM JVNGKEN., qui descriptus in illius Lex. Pharm. P. 2. p. 310. de quo Autor scribit, quod quidem quoad saporem sit satis ingratus, sed quoad effectum omnibus aliis palmam disputans.

(b) PVL-

(b) PULVEREM ANTEPILEPTICUM LENTIL., quem Autor exhibet in Eteodr. Med. Pract. p. 15. illiusque usum describit.

(c) PULVEREM ANTEPILEPTICUM VATERI, cujus hæc traditur descriptio in Coll. Pract.

R. rad. valerian. sylv. unc. j. ungul. alc., dent. equi mar. oss. human. a. unc. ß. succin. alb. dr. vj. M. Dos dr. j.

(d) PULVEREM ANTEPILEPTICUM PITCARNII, quem Autor in Element. Med. p. 121. ita delineat:

R. rad. valerian. sylvestr. dr. ß. cortic. Peruv. Scrup. ß. M. pro dosi ter in die præmissis universalibus.

§. 5. ESSENTIÆ COMPOSITÆ, ad quas radix valerianæ recipitur, reperiuntur diversæ, ita recipitur ad essentiam uterinam in Disp. Regio-Electoral. Brand descriptam, ad essentiam asthmaticam, alexipharmacam, anticachecticam, antichloroticam, quales a D. Præside in Coll. Mat. Med. productæ.

§. 6. INFUSA & VINA MEDICATA contra epilepsiam per epicrasin purgantia, ad quæ radix valerian. recipitur, exhibentur a D. Lentilio Eteodr. Med. Pr. p. 35. & a Zvingero in Theatr. Med. Pr. sub epilepsia. INFUSUM OPHTHALMICUM ex rad. valerian. unc. ij. & sem. fœnic. unc. iß. laudat Hermannus. INFUSUM CONTRA VISUS DEBILITATEM per epicrasin purgans reperitur in Michaël. Oper. Med. Chir. p. 93.

§. 7. TRAGEMA OPHTHALMICUM in suffusione oculorum diu usurpandum delineatur a Zvingero l. c. p. 202. & B. Michaël. l. c. quale etiam D. Præses aliquando viro sexagesimum quintum annum agenti contra visus imbecillitatem cum fructu ordinavit.

§. 8. ELECTUARIUM ANTEPILEPTICUM a Pitcarnio præscriprum reperitur in istius Element. Med. p. 122. h. m.

R. rad. valerian. sylv. unc. j. fraxinell. unc. ß. asæ fœt. dr. ij. sal. vol. succin. dr. ß. theriac. Andr. unc. ß. syrup.

pœn. q. s. Dosis quantitas nucis juglandis bis terve indies.

§. 9. BALNEUM AD MENSTRUA PROVOCANDA exhibet Chesneau in Observat. p. 552. cujus descriptionem adnectere placet.

R. rad. valer., alth., rubiæ, cucum. sylv. helen. a. ℔j. fol. malv. mercurial., puleg., matricar., artemis., meliss., a. m. IV. flor. chamom. m. ij. sem. fœnugr. cont. unc. ij. anisi, dauci contusor. a. unc. j. M. & coquantur pro balneo.

Plura quidem ex Horstio, Willisio, Boneto & aliis addere potuissem composita, quibus valeriana inmiscetur, sed jam nimis prolixus fui in talibus recensendis, propero igitur ad caput ultimum.

CAP. VIII.

TRES CONTINET OBSERVATIONES USUM ET EFFECTUM VALERIANÆ SYLVESTRIS CONCERNENTES.

Observ. I.

ANno 1721. mense Junio quædam mulier, a me pro sua X annorum filia consilium atque auxilium petens, hanc narrabat historiam: mea filia hactenus sæpius ægrotavit, passa est dysenteriam, laboravit diuturna tussi & febre, a quibus quidem per domestica remedia est liberata, ast postea successive pedes & manus, exceptis digitis intumescere ceperunt, qui tumor sensim incrementa sumsit ut nunc satis notabilis conspiciatur. Conjuncta est, inquit, alvi obstructio, quam interdum diarrhoea sponte iterum cessans insequitur, ad-

adpetitus eſt exiguus & quandoque plane deficit, circa regionem ventriculi dolores percipit, ibique ſatis evidens obſervatur intumeſcentia, ac ſimul reſpirandi difficultas, valde etiam queritur de laſſitudine, gravitate & dolore artuum, quibus ita enarratis addit, ſibi rem anguſtam eſſe domi, vilibus igitur medicamentis filiæ ut ſubveniatur rogat. Puellam itaque incipiente laborare cachexia, quæ partim ex prægreſſis morbis procul dubio haud bene curatis, partim ex crudioribus cibis ſuam duxit originem, ex ſignis & ſymtomatibus judicari poterat, ſatis quoque evidens erat, in primis viis hærere cruditates viſcidas, totamque maſſam ſanguineam humoribus ſeroſo-viſcidis eſſe inquinatam, curationem itaque inchoavi evacuante, quod ſequens erat pulvis.

R. mercur. dulc. gr. xij. diagrid. gr. iß. antim. diaph. gr. vj. M.

Tertio abhinc die rediens mater referebat, filiam ex uſu pulveris quinquies alvum depoſuiſſe & materiam admodum mucoſam atque tenacem excreviſſe, dicebatque puellam ſe aliquo modo melius habere, & tumorem epigaſtrii evanuiſſe, petens ut curationem proſequerer & filiam a reliquis moleſtiis liberarem. Quoniam itaque ſine ſumtibus erat curandum, & quomodo id ipſum omnium optime fieri poſſe animo penſitabam, in memoriam incidebat, quod Hildeſiæ, cum pharmaceuticis ſtudiis incumberem, notaram. Degebat nempe ibidem Vetula medicatrix, quæ diverſas curationes pro abigendis tumoribus ſeroſis tam particularibus pedum, manuum &c. quam totius corporis in cachexia & leucophlegmatia feliciter peregerat, illa autem, quod ipſa mihi faſſa eſt, nullis aliis medicamentis utebatur quam Valeriana. Hujus igitur plantæ qualitates conſiderans, quod habeat virtutem incidendi, adtenuandi, diureſin ac diaphoreſin promovendi & quandoque purgandi, absque hæſitatione hanc eligebam plantam, ſperans fore, ut puella priſtinam recuperaret ſanitatem. Iubebam itaque matrem, ut colligeret totam valerianæ plan-

cam, illamque conſcinderet & coqueret cum cereviſia non nimis recente, ac poſtea hujus decocti hauſtum mane & vesperi capiendum filiæ exhiberet. Hoc per novem dies ſtudioſe peracto, læta me accedit mater, maximis cum gratiarum actionibus referens, ſuam filiam indies ſe melius habere ex iſtius decocti uſu, tumoremque pedum ac manuum ex parte eſſe imminutum, quærens quid ulterius ſit agendum. Repetendum igitur eſſe pulverem purgantem ſuperius præſcriptum, ac poſtea decoctum valerianæ denuo in uſum revocandum judicavi illudque ita conſului. A ſumto pulvere iterum quinquies alvum depoſuit, excrementa autem, ut mater referebat, haud amplius adeo tenacia adparuere, ſicut prima vice fuerunt, hinc continuatum eſt decoctum per novos duodecim dies, quibus puella ab omnibus moleſtiis & ſymtomatibus, evaneſcente ſimul pedum ac manuum tumore, penitus eſt liberata, integramque recuperavit ſanitatem, qua in hodiernum diem gaudet.

Hiſt. 2.

Anno 1722. Menſe Auguſto Mulier quædam cum ſua filia tumore manuum jam per annum laborante accedit, petens, ut filiam ab iſto tumore liberarem, ſimulque addens, illam de nulla alia moleſtia queri, quam quod interdum flatibus vexetur cum notabili diſtenſione abdominis. Deſiderabat autem remedium facile parabile atque domeſticum, cum nullos ſumtus inpendere queat. Commendabam itaque decoctum ex integra planta valerianæ cum cereviſia parandum, ut mane & veſperi illud filiæ potandum præberet. Parabatur itaque hoc decoctum & haud mediocris hauſtus ſtatim prima vice evacuabatur, quo ſumto magna exoriuntur tormina aliæque moleſtiæ in pectore, ventriculo & abdomine ſubito increſcentia & miſere excruciantia, unde mater omnia mala metuens adcurrebat, multis precibus deſiderans, ut pro mitigandis doloribus ventris aliisque ſymtomatibus conveniens præſcriberem

reme-

remedium. Sed recuſabam hoc ipſum, inquiens, expectandum eſſe nonnihil, ut ſumtum medicamentum ſuum prius edat effectum, totus enim credebam, in primis viis hærere cruditates viſcidas, ex quibus commotis excitata eſſe tormina, quæ procul dubio, ſoluta alvo, iterum ceſſatura judicavi. Nec fallebar in hac mea ſententia, domum enim rediens mater, filiam interea temporis, quo abfuerat, bis depoſuiſſe alvum, audit, ſymtomataque multum mitigata eſſe intelligit, quod mihi narrabat, cum elapſis duabus horis poſt diſceſſum matris ex meo domicilio ægrotantem filiam viſitarem; frequentius autem interim alvum exonerarat, mihi tamen percontanti de viribus reſpondebat, ſe nullam ſentire virium proſtrationem. Notabam vero pulſum magnum & celerem, facies rubebat & totum corpus ſudore madidum obſervabatur, abiturus igitur monebam, nihil usque ad meum reditum eſſe tentandum, ſed purgationem, ſi ulterius inſequeretur, intactam eſſe linquendam. Veſperi itaque ægrotam denuo viſitans, reperio illam ſatis quietam, dicebatur, quod undecies alvum depoſuerit, & ſymtomata ante moleſta ſenſim evanuerint, ægrotaque nunc melius ſe habeat. Pulſus tamen adhuc citatior percipiebatur, facies nonnihil rubebat, ſitis moleſtabat, exiguus aderat adpetitus, tumor manuum autem aliquo modo adparebat imminutus. Dicta ſymtomata forſan ex uſu decocti non eveniſſent, ſi prius fuiſſet exhibitum purgans, ſicut in prima hiſtoria feceram, quod in præſenti caſu nullam aliam ob cauſam negligebatur, quam ut ſumtibus parcerem. Forſan etiam tormina fuerunt excitata, quoniam decoctum in nimis larga doſi ſtatim prima vice fuit hauſtum, quod ita vehementius humores viſcidos exagitavit cum melius fuiſſet, in principio parum & ſucceſſive plus capere, quod etiam ante uſum monueram. Sed redeo ad ulteriorem curationis progreſſum. Cum itaque iſta die toties dejeciſſet, ventriculo aliquo modo ſuccurrere conſtituebam, illumque in finem ordinabam.

R. aquæ valerian. unc. ij. cinamom. f. v. unc. iß. ſyrup. menth. dr. ij. M. capiatur cochleatim.

Injungebam ſimul, manus eſſe lavandas decocto valerianæ calido & deinde nonnihil ligandas. Altero mane ægrotam optime ſeſe habentem reperio, tumor manuum multo magis erat imminutus, pulſus erat naturalis ſicut etiam color faciei, placide dormiverat, ſitis evanuerat, appetitum ciborum ſe ſentire ajebat, quibus omnibus adeo bene adparentibus, decoctum valerianæ repetere nolui, ſed tantum aquam illius deſtillatam mane & veſperi potandam ordinavi, continuata ſimul manuum cum decocto valerianæ lotione & quotidiana illarum ligatura, quibus per 14. dies adhibitis, manuum tumor plane evanuit, nec quidquam, de quo querendum fuiſſet, reſtabat.

Hiſt. 3.

Anno 1723. Menſe Auguſto defertur ad me puer quinque annorum, facie ſubtumida & manibus ſatis tumidis conſpiciendus, cujus mater, interrogata an alia quoque mala obſerventur ſymtomata, reſpondit, ſe nihil quidquam aliud ſentire. Præſcribo itaque Aquam valerianæ deſtillatam, mane & veſperi ad tria cochlearia puerulo dandam, qua per 14. dies uſurpata, omnis tumor evanuit.

Hæc itaque ſufficiant, quæ in præſentiarum de Valeriana, ac præſertim iſtius uſu practico conſignare conſtitui.

F I N I S.

